

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. vj. De composito substantiali quod est corpus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

ergo per illam vnionem forma recipitur intrinsecè in materia; nam cetera illa non sunt duo distincta: sed formam recipi in materia, est formam vniri materiæ: ergo per solam vnionem receptam in materia forma vnitur materiæ.

Respondeo distinguendo maiorem; per vnionem materia recipit formam intrinsecè, quantum est ex parte materiæ, concedo; quantum est tum ex parte materiæ, tum ex parte formæ, nego: posita enim vnica vnione habet materia totum quod est necesse ex parte materiæ vt recipiat formam; sed non habet totum, quod est necessarium ex parte formæ.

Tertia obiectio.

Obiicitur tertio. Si duæ illæ vniones materiæ ac formæ realiter distinguuntur, possunt ergo inuicem separari, & vna potest existere sine altera: tollatur ergo vnio illa, quæ fingitur esse in ipsa forma, tunc extrema illa vnita manent, cum habeant vnionem: ergo frustrà erit altera vnio.

Respondeo negando, quod possit etiam diuinitus separari vnio formæ ab vnione materiæ; ita vt in sola materia sit vnio, in forma verò non sit vnio vlla. Possunt quidem vniones illæ sic separari, vt tollatur hæc vnio distributiue, manente altera vnione; sed non potest vnio materiæ separari ab omni vnione formæ, quia vna vnio essentialiter connotat aliam.

Quarta obiectio.

Obiicitur quarto posset, quod vnica est vnio hypostatica, quæ vnit humanitatem Christi cum Verbo diuino, & Verbum diuinum cum humanitate. Sed argumentum hoc Theologicum solum est *tertia parte*: vel enim negatur paritas, cum Verbum non sit extremum capax mutationis, & intrinsecè perfectibile per vnionem; vel ponitur vnio ex parte Verbi, quæ distincta non sit ab entitate Verbi. Sed hæc aliàs.

SECTIO VI.

De composito substantiali, quod est corpus.

Ex materiâ, formâ, & vnione, quas hætenus exposui, coalescit totum, quod vocatur essentiale physicum, siue corpus substantiale physicum: totum enim integrale constat ex partibus eiusdem omnino rationis; totum verò metaphysicum constat ex genere ac differentia, ex essentia & existentia, ex supposito & natura. De composito itaque physico, quod est corpus, solum restat dicere hoc loco, an, & quomodo distinguatur à suis partibus. Quod verò vterius queri posset, vtrum omne corpus necessariò constet ex materia & forma, vtrum totum compositum sit subiectum omnium accidentium, disputari debet partim in libris de cælo, partim in libris de generatione.

Prima conclusio.

Dico primò, totum compositum distingui saltem inadæquatè à partibus seorsim sumptis; v. g. distinguitur à forma solitariè sumpta, & à materia solitariè sumpta.

Ratio manifesta est, quia illud distinguitur ab alio, saltem inadæquatè, quod includit aliquid realiter distinctum ab alio: sed compositum includit aliquid distinctum à singulis partibus sumptis seorsim; nam includit aliquid distinctum realiter à materia v. g. cum includat formam; & aliquid distinctum à forma, cum includat materiam: ergo compositum distinguitur à singulis partibus sumptis seorsim.

Secunda conclusio.

Dico secundò, Totum compositum non est vlla entitas, etiam ratione distincta à partibus unitis & simul sumptis. Ita omnino docet Philosophus

A quarto *Physicorum, textu 23. Non est (inquit) præter partes totum.* Et consentiunt ferè omnes Philosophi, contra Scotum & Scotistas, & alios paucos.

Prima ratio.

Ratio est primò, quia vel illa entitas, quæ esset compositum, esset tota essentia hominis v. g. vel esset pars illius essentia: neutrum dici potest; probò enim non esse totam essentiam hominis, quia sic anima & corpus non essent partes hominis essentielles, quod nemo dixerit. Probo similiter, non esse partem essentia, quia sic non esset totum. Deinde daretur progressus in infinitum, quia totum distinguitur à partibus. Illa entitas esset pars: ergo illa entitas distingueretur à toto, & rursum de hoc toto quæretur in infinitum.

B Secundò. Illud totum distinctum à partibus unitis, vel est entitas simplex, vel composita; si est simplex: ergo non est ipsum compositum, quia compositum non est simplex; si composita: ergo distinguitur à suis partibus, quæ non sunt materia & forma; & sic daretur processus infinitus.

Secunda ratio.

Tertio. Intellectis partibus, & præcisò quocunque alio, impossibile est non intelligere totum: ergo totum non distinguitur à partibus. Probatur antecedens. Implicat intelligere formam actu informantem, & materiam actu informatam, quæ intelligatur effectus formalis formæ informantis: sed effectus ille formalis est aliquod formatum, siue totum: ergo non possunt intelligi partes vnitæ simul sumptæ, quin intelligatur totum compositum.

Tertia ratio.

C Obiicitur primò. Nihil esse potest causa sui ipsius: sed materia & forma sunt causæ compositi, etiam prout vnitæ; non enim causant vt separatæ: ergo compositum distinguitur ab illis.

Prima obiectio.

Respondeo, partes etiam vt vnitas posse sumi vel seorsim, vel collectiue. Sumuntur seorsim, quando non sumuntur vt vnica tantum res, sed vt plura extrema inter se distincta: tunc sumuntur collectiue, quando sumuntur vt vnica tantum res conflata ex pluribus. Itaque ad argumentum distinguitur maior; materia, forma, & vnio collectiue sumptæ sunt causæ compositi, nego: materia & forma seorsim sumptæ, concedo.

D Obiicitur secundò. Malè diceret aliquis: Partes vnitæ constant ex partibus unitis; sicut dicitur: Totum compositum constat ex partibus unitis: ergo totum non est partes vnitæ collectiue sumptæ.

Secunda obiectio.

Respondeo negando consequentiam; sequitur enim ex eo duntaxat, quod totum compositum in modo concipiendi differt à partibus, non autem realiter, vel ex parte rei conceptæ; habent enim diuersa nomina, quibus eadem res significatur, sed diuerso modo concepta.

Obiicitur tertio. Totus homo generatur & corrumpitur, non autem partes: ergo totum est aliquid præter partes. Similiter totum continet partes, partes autem non se continent.

Tertia obiectio.

Respondeo, partes hominis non generari & corrumpi secundum proprias entitates, sed secundum vnionem, seu quatenus vnitas; totus autem homo non generatur nisi secundum vnionem. Totum continet partes sumptas seorsim, non sumptas collectiue.

Quarta obiectio.

Obiicitur quarto. Totum est simpliciter vnum, partes autem etiam collectiue sumptæ sunt simpliciter plures: ergo totum distinguitur à partibus.

Respondeo distinguendo maiorem. Totum est simpliciter vnum per compositionem, concedo; per

per

Quæst. II. Sect. I. de Natura corporum. 119

per simplicitatem, nego. Loca quædam Philosophi allegantur ab aduersariis, quæ nihil faciunt contra id quod dixi; vult enim tantum, quod his tria seorsim sumpta non sunt sex; quod *B & A*, non est *B*, & *A*, separatim; alioqui sibi contradiceret, vt notauit.

QVÆSTIO II.

De natura, & naturalitate corporum.

Aristoteles 2. *Physicorum*, ad textum 15.

CONSIDERAUI hæcenus obiecti partem materialem, corpus videlicet, cuius exposui principia componentia & constituentia; nunc pars eius formalis, *naturalitas* est, de qua quæri tria posse video. Primum, quid sit natura, & quotuplex. Secundum, quid & quotuplex sit ens naturale. Tertiū, quomodo natura comparetur cum arte.

SECTIO I.

Quid, & quotuplex sit natura.

Significatio nominis. **C**ertum est primum, multiplicem esse significationem nominis *natura*; primum enim significat naturam Deum ipsum, quod ab ipso nascitur, & in ipso sunt omnia; vnus omnia, nihil rerum. Secundum significat cuiusque rei quidditatem, seu essentiam, quo pacto dicitur definitio explicare naturam rei. Tertiū significat totam creaturam causarum vniuersitatem, quo modo miraculum dicitur excedere vires totius naturæ, id est, rerum omnium creaturam. Quarto significat causas creatas, quatenus agunt iuxta instam sibi propensionem; dicimus enim nihil naturam frustra moliri. Quinto significat insitum & natium rei temperamentum; sic enim dicuntur aliqui esse naturæ phlegmatici, alij sanguinei. Sexto sumitur pro rei cuiusque generatione, eo quod ex illa sint nascencia, nascitura, & nata. Septimū significat (maximè propriè) internum principium vnde primum vnaqueque res habet vt moueatur.

Definitio materia. Certum enim secundum est, naturam rectè definiti ab Aristotele textu tertio, *Principium & causa motus & quietis eius in quo est, primum & per se, non secundum accidens.*

Primum dicitur *principium & causa*; principium significat id à quo aliquid aliquo modo est; causa id à quo aliquid est *per realem influxum*; omnis enim causa est principium, quamuis non omne principium sit causa. Natura ergo dicitur principium & causa, vt excludatur priuatio, quæ principium est motus, sed non causa.

Secundum dicitur *motus & quietis*, vbi nomine, *motus*, intelligitur omnis operatio & productio termini cuiuscunque materialis; nomine *quietis*, intelligitur possessio termini acquisiti per motum, id est res per motum producta: non intelligitur autem sola negatio motus, sicque nomine motus intelligitur qualibet operatio; nomine quietis, quælibet forma producta per operationem. Particula ergo, *Et*, sumitur copulatiuè, ita vt natura sit necessariò principium motus simul & quietis, quia vbiunque operatio est, ibi etiam est terminus per eam productus: v. g. in celo, tamen non est quies secundum locum, est tamen quies quatenus habet multas formas accidentales, quarum principium est natura cæli.

A Dicitur tertiū, *eius in quo est*, id est, compositi substantialis, cuius pars est, quia motus & quies (quorum principium est natura) debent esse immanentes, id est in eo recipi subiecto, in quo est natura. Ignis v. g. non est natura ex eo quod calefaciat aquam, sed ex eo quod per seipsum moueatur sursum.

Dicitur quartum, principium *primum*, seu radicale, ad excludenda principia instrumentalia motuum, qualia sunt accidentia & potentia; quæ insunt corporibus tanquam eorum virtutes.

Denique dicitur *per se, & non secundum accidens*, ad excludendas formas aliquas artificiales, quæ faciunt motum in his, quibus insunt, non per se, sed per accidens, vt quando medicus curat seipsum.

His positis videndum est primum, quomodo naturæ definitio ab Aristotele tradita, bona sit: secundum, quibus rebus illa conueniat.

§. I.

An, & quomodo natura definitio sit legitima.

Contra datam naturæ definitionem multa opponi solent; primum quod non videatur essentialis; secundum, quod natura non sit principium immanens; tertiū, quod non sit principium actiuum.

Dico primum, conceptum essentialem naturæ, ac primum, in quibus est natura, esse vt sit principium & causa radicalis omnium operationum & proprietatum; atque aded definitio naturæ tradita essentialis est, & propria.

Ratio est, quia illud est essentia rei, quo nihil est prius; sed illo principio primo & radicali nihil est prius, quia si aliquid esset prius, iam illud non esset principium primum; imò si principium illud manaret ab essentia, esset principium primum, & non esset principium primum, & prima radix proprietatum.

Denique illud est essentia rei, à quo manant proprietates: sed à principio illo radicali proprietatum manant proprietates: ergo illud principium radicale est essentia rei.

Obiicitur primum. Relatio ad accidentia non potest esse essentialis substantiæ: sed relatio principij est relatio ad accidentia: ergo illa esse non potest essentialis naturæ, quæ substantia est, alioqui sequeretur, quod proprietates sunt de ipsa rei essentia, & quod substantia pendet à suis proprietatibus.

Respondeo, substantiam habere relationem essentialiter ad suas proprietates accidentales; vnde sequitur, quod illa proprietates terminatiuè solum sunt de ipsa rei essentia, & quod substantia terminatiuè pendet à suis proprietatibus; quod non est absurdum.

Obiicitur secundum, multas rerum essentias posse concipi sine ordine ad proprietates; v. g. materia & forma concipi possunt vt partes compositi, natura intellectiua concipi potest prout oritur ex spiritualitate.

Respondeo, nullam vniquam essentiam concipi posse prout est natura, quin concipiatur saltem implicite ordo ad proprietates, esto non concipiatur semper explicite.

Dico secundum, naturam esse semper debere principium immanens, & causam internam; non sufficere autem vt sit causa operans transcurrenter.

Ratio est, quia natura definitur principium motus

PHODG

Prima conclusio.

Prima obiectio.

Secunda obiectio.

Secunda conclusio.